

POSUDEK OPONENTA PÍSEMNÉ DISERTAČNÍ PRÁCE

Název práce:	Detail a změna v dramaterapeutickém procesu
Autor/ka práce:	MgA. Viktor Dočkal
Studijní program:	Autorské herectví, jeho teorie a psychosomatika
Typ studijního programu:	doktorský

Vymezení cíle a jeho naplnění:

Viktor Dočkal nabízí ve své disertační práci *Detail a změna v dramaterapeutickém procesu* fundovaný pohled a seznámení s problematikou oboru dramaterapie nejen v České republice, ale i ve světě. Poskytuje pohled na základní přístupy a principy v dramaterapeutické praxi – a to i v kontextu divadla (antropologického, specifického, divadla actor-specific apod.). Snaží se postihnout souvstažnosti i nejasnosti, vymezuje kompetence nejen samotného dramaterapeuta, ale praktikujícího divadelníka, který se věnuje umělecké tvorbě ve specifických skupinách a divadlu actor-specific. Vyskytují se zde i otázky etického charakteru, neb jakákoli intenzivní tvůrčí práce s lidmi (a nejen ta) je velmi křehká a diletantství neodpouští. Věnuje se též hře – nejen jako zásadnímu fenoménu při rozvoji jedince a tím pádem velmi cennému zdroji pro jakýkoli smysluplný kontakt s druhým člověkem, potažmo jakoukoli terapii, ale také se dotýká absence schopnosti hrát si u současné mládeže (děti), což je závažný varovný signál vývoje současné společnosti. Vše toto uvažování a přemítání prolíná hlavní vytyčené téma – téma změny. Změna jako metafyzický předpoklad ke smysluplnému bytí, ke smysluplnému dialogu nejen se sebou samým, ale především s druhým. Tím druhým, který nás zrcadlí a formuje ve vzájemné interakci v křehkém intimním poutu. Změna – jako nezbytný a neoddiskutovatelný proces životní pouti, výzkumu, učení se, poznávání, umělecké tvorby a vlastně všeho, co se týká bytí člověka a nutné proměny perspektivy a nalézání východisek.

Aktuálnost tématu a relevance zvolené metodologie:

Vzhledem k mnohaletému praktickému působení doktoranda v oboru dramaterapie, jeho systematickému kontinuálnímu vzdělávání a obšírné orientaci v dané oblasti, je zpracovávané téma aktuální a sleduje jeho současné vývojové směry. Nedocenitelnou a nepřenositelnou zkušeností pro bádání v daném tématu je pro člověka – terapeuta, tvůrce a badatele praktická terénní zkušenost, které autor za dobu své praxe nabyl úctyhodně. Velice oceňuji, že doktorand samotný výzkum neprováděl tzv. „od stolu“, nýbrž především v přímém zkušenostním kontaktu v terénu. Zvolené metodologické postupy jsou poplatné aktuálním trendům.

Odborný přínos, původnost práce a její případné využití v praxi:

Disertační práce v mnohém napomáhá k uchopení oboru dramaterapie a ukazuje na křehké nuance mezi divadelní tvorbou v jakékoli specifické skupině a terapeutickou (arteterapeutickou či dramaterapeutickou) aktivitou, což bývá často mylně interpretováno či zaměňováno. Autor ukazuje na spojnice a zároveň i na propastné rozdíly mezi divadlem a dramaterapií. Jeho pohled mnohé nejasnosti osvětluje – ale pro fundovanější a srovnávací pohled těchto dvou „segmentů“ by možná stálo za to, více se ponořit do problematiky specifického divadla a divadla actor-specific. Byť chápu, že antropologické divadlo skýtá velmi cenný, z doktorandova pohledu možná cennější, zdroj inspirace související s oblastí dramaterapie.

Logická stavba a členění práce:

Práce je členěna logicky, smysluplně a postupně rozvíjí myšlenky a otevírá témata, která se dotýkají nejen dramaterapie a divadla, ale i filosofie, antropologie a psychologie, i bohatou osobní zkušenost studenta. Struktura práce je přehledná.

Formální úprava a náležitosti práce včetně jejího rozsahu:

Formální úprava práce, jakož i všechny náležitosti, odpovídají požadavkům na disertační práce na AMU. Rozsah práce je 116 stran včetně příloh.

Práce s informačními zdroji:

Práce s informačními zdroji je na dobré úrovni. Doktorand využil všemožné dostupné zdroje, reflektuje odborné texty a dává je do kontextu se svými bohatými poznatky a zkušenostmi. Citace jsou zpracované odborně a přehledně.

Jazyková a terminologická úroveň:

Jazyková i terminologická úroveň odpovídá požadavkům na disertační práce. Student odborné, zavedené pojmy – ať už z oblasti dramaterapie, psychologie, filosofie či divadla – používá relevantně v adekvátním rozsahu. Jeho orientace je v dané problematice na velmi dobré úrovni.

Bohužel je v práci mnoho chyb – především v interpunkci, čímž je i samotné čtení v mnoha ohledech těžší. Některá tvrzení občas sklouzávají do povrchních, ledabyle vyřčených pouček či obecných tezí.

Celkové/vlastní shrnutí hodnotitele:

V oblasti dramaterapie a příbuzných disciplín je autor precizní, vědoucí. V divadelním ohledu by stálo za to více se ponořit do zkoumání problematiky prizmatem nezávislého divadelního pozorovatele, byť samozřejmě chápu, že není cílem práce mapovat antropologické, sdílené, participativní, specifické, sociální a podobné divadlo. Z tohoto důvodu se ale občas objevují disproporce ve výkladu či uchopení dané problematiky.

Ve svém přemýšlení se doktorand zabývá svízelnými rozporuplnostmi v cestě dramaterapeuta, který je „pouhým“ terapeutem a dramaterapeutem, který chce být nejen terapeutem, ale zároveň i výzkumníkem, tedy tím, kdo se neustále ptá, hledá odpovědi a nutkavě si klade těžší a těžší překážky na své cestě, ve své práci – a to vše v souladu s obecným rozvojem společnosti a všemi aspekty, které souvisí se vztahem jedince k ní. Proto velmi oceňuji vnitřní zaujetí, puzení k bádání a objevování, které není apriori spjato s výkonem (třeba povolání), ale především s vnitřním chtěním poznávat, porozumět a rozvíjet se.

Otázky a náměty k diskuzi při obhajobě:

1. V textu zmiňujete nezbytnost předávání zkušeností a poznatků v dramaterapii – jako například bývala tradice předávání zkušenosti v řemesle. Píšete, že u dramaterapeuta je nezbytná řemeslnost – v čem ji spatřujete a jak je možné ji předávat?

2. Prosím o obecnější zasazení dramaterapie do kontextu současných terapeutických trendů (třeba procentuálního zastoupení dramaterapeutů oproti „klasickým“ apod.) – nebo jednoduše, jak si stojí dramaterapie v ČR oproti jiným – řekněme tradičnějším terapeutickým přístupům?

Doporučení práce k obhajobě: Práci doporučuji k obhajobě
Datum vypracování posudku: 4. 9. 2023

doc. MgA. Vladimír Novák, Ph.D.

Jméno oponenta práce

.....

(datum a podpis)